

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації»**

10-11 квітня 2025 року

Біла Церква
2025

ЗМІСТ

Секція 1 Нові парадигми та напрямки досліджень філософських, політологічних, історичних наук у світовому просторі

Мельник Л.М. Українське православ'я у формуванні ментальності українців.....	6
Пасічник Н.С. Формування мілітарної ідентичності здобувачів вищої освіти.....	8
Грек І.М. Збереження культурної спадщини як фактор зміцнення національної ідентичності України у воєнний час.....	12
Ордіна Л.Л. Вплив українського менталітету на розвиток духовної культури особистості	15
Ярмола О.В. Білоцерківський сільськогосподарський технікум у 1926-1927 навчальному році....	17
Самойленко Л.Я. Трансформація політичних інститутів в умовах глобальних викликів: між стабільністю та адаптацією.....	21
Bashannyk O. The analytical priorities of the historical institutionalism of political science at the study of political system's functioning peculiarities.....	25
Самойленко Л.Я., Мельник Л.М. Держава у добу постправди: виклики для демократичного управління та верховенства права.....	30

Секція 2 Тенденції та сучасні виклики галузевих юридичних наук та правових практик в умовах євро інтеграції

Ковальчук І.В. Правове регулювання фінансових відносин у контексті цифрової трансформації економіки.....	33
Бровко Н.І. Проблемні питання впливу інформатизації на реалізацію деяких екологічних прав людини.....	37
Кушакова-Костицька Н.В. Реформа освіти та інформаційна політика в Україні: філософсько-правовий аспект.....	40
Костицький М.В. Правовий статус прав і обов'язків особи в епоху постмодерну	44
Омельченко О.П. Тлумачення опису винаходу єдиним патентним судом: справа про патент на антитіла.....	49
Пономарьова О.О. Деякі аспекти призначення лікарських засобів через засоби телемедицини: досвід Польщі.....	52
Тимошук О.Г. Вплив практики Європейського суду з прав людини на вдосконалення національного механізму захисту прав людини: правовий аспект.....	56
Терещук М.М. Теоретико-правовий аналіз інституту посадової особи в законодавстві країн ЄС: конституційний вимір.....	60
Росавіцький О.О. Влада, міжнародне право та військові конфлікти.....	64
Макарчук В.В. Адміністративно-правові аспекти несення служби поліцейськими Національної поліції України як суб'єктами владних повноважень в умовах воєнного стану.....	66
Линник Т.В. Організаційно-правові аспекти легалізації представницьких органів корінних народів України.....	71
Сокиринська О.А. Використання медичного персоналу та медичного транспорту під час збройного конфлікту: правові проблеми та світова практика.....	74
Обіюх Н.М. Правовий аналіз поняття «екологічна шкода» в міжнародному екологічному праві і законодавстві.....	78
Ломакіна І. Ю. Проблематика мобінгу, шляхи вдосконалення.....	82
Kashyntseva O. Intellectual Property in the Political Context of Ukrainian Membership in the EU.....	85
Мельник В.О. Щодо екологізації аграрного сектору в умовах євроінтеграції.....	89
Аргат Я.П. Підприємницька діяльність фізичної особи.....	92
Насіна О.І. Мірові суди та судді: проблемні питання.....	95
Сімакова С.І. Корупція в органах пробації: шляхи виявлення та способи подолання.....	98

Православ'я сприяло поширенню християнських цінностей, таких як любов до ближнього, милосердя, прощення, смиренність та інші чесноти. Ці цінності стали важливими орієнтирами у житті українців, впливаючи на їхні моральні переконання та етичні норми.

Отже, українське православ'я є важливою складовою культурного та духовного спадку українського народу. Воно відіграло значну роль у формуванні ментальності українців, впливаючи на їхні цінності, світогляд та спосіб життя. У сучасному світі, коли Україна переживає складні часи, православна віра відіграє важливу роль у підтримці українського народу та зміцненні його духу. Сучасна православна церква України допомагає людям пережити важкі часи, надає духовну підтримку та сприяє єднанню українців навколо спільних цінностей.

Список використаних джерел:

1. Демчук Р.В. Ментальність як ідентифікаційне поняття у матриці української культури.
<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/00b61d01-fa8c-4f9b-9915-fd127d870fd1/content>
2. Костомаров М.І. Дві руських народності. К., 1991. 72 с.
3. Енциклопедія сучасної України. URL. <https://esu.com.ua/article-66534>
4. Попович, М. Теорія ментальності. Проблеми теорії ментальності. URL. https://filosof.com.ua/elektronna_biblioteka

УДК 316.34:355

ФОРМУВАННЯ МІЛІТАРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Пасічник Н.С.

к.і.н., доцент, доцент кафедри філософських та політичних наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Анотація. Доповідь присвячена проблемі формування мілітарної ідентичності здобувачів вищої освіти в умовах російсько-української війни. Окреслено теоретичні підходи до визначення поняття «мілітарна ідентичність», проаналізовано механізми формування мілітарної ідентичності молоді.

Ключові слова: соціальна ідентичність, мілітарна ідентичність, армія, здобувачі вищої освіти, національно-патріотичне виховання.

Формування мілітарної ідентичності у здобувачів вищої освіти набуває особливої актуальності в умовах повномасштабної війни росії проти України, тимчасової окупації українських територій та постійних викликів національній безпеці. Гібридна війна вимагає не лише збройного спротиву, а й залучення інтелектуального та ідеологічного ресурсу суспільства. Усвідомлення студентською молоддю необхідності оборони країни, підтримки Збройних Сил України та участі у різних формах національного спротиву є вкрай важливим у сучасних реаліях.

Як зарубіжні, так і вітчизняні дослідники розглядають мілітарну ідентичність як різновид соціальної ідентичності, як обумовлену соціокультурним контекстом. Так, Р. Йохансен, М. Мартінусен та Н. Квілвен відзначають, що «мілітарна ідентичність тісно пов'язана з домінуючими цілями, цінностями та завданнями збройних сил, відображаючи вмотивованість солдатів і офіцерів до їх засвоєння». [5, с. 2] Українські науковці А. Артеменко та К. Батаєва визначають дане поняття як «результат соціальної ідентифікації актора з армією чи військовими групами, який є наслідком інтерналізації цінностей і норм, прийнятих в армійському/мілітарному полі». [1, с. 40] На думку С. Лукомської, чинниками, які посилюють значущість мілітарної ідентичності в самооцінці, є спільний військовий досвід, соціальні зв'язки, важливість армії для учасників бойових дій і людей, які живуть під час воєн, тривалість військової служби, а для цивільних громадян - тривалість воєнних дій, досвід окупації / деокупації, соматичні та психологічні травми, зумовлені війною. [2, с. 107]

У «Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року», затвердженій постановою Кабінету Міністрів України 15 грудня 2023 р. як пріоритетний напрям № 1 вказано «Утвердження української національної та громадянської ідентичності на основі суспільно-державних (національних) цінностей України, формування оборонної свідомості, громадянської стійкості, соціальної активності та відповідальності в українців». [4]

Формування мілітарної ідентичності здобувачів вищої освіти має комплексний характер і включає національно-патріотичне виховання, військово-професійну та фізичну підготовку, розвиток витривалості та психологічної готовності до викликів війни, медіаграмотності, дисциплінованості, відповідальності та готовності до захисту держави.

Так, постановою Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 734 до освітніх програм і навчальних планів закладів вищої освіти усіх форм власності введено базову загальновійськову підготовку як окрему навчальну дисципліну, яка складається з теоретичної підготовки в обсязі 3 кредитів ЄКТС, яка проводиться в цих закладах освіти, та практичної підготовки в обсязі 7 кредитів ЄКТС, яка проводиться у вищих військових навчальних закладах, військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти, навчальних частинах (центрах) Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань. [3]

До механізмів формування мілітарної ідентичності здобувачів освіти можна віднести організацію військово-спортивних таборів, курсів тактичної медицини, тренувань із цивільної оборони, тематичних і меморіальних заходів, лекцій, кінопереглядів про війну, зустрічей із ветеранами та військовими, а також заходів з відзначення дат, пов'язаних із захистом незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України. Зазначені заходи спрямовані на формування позитивного образу Збройних Сил України та ветеранів війни, вивчення військових традицій та героїчних сторінок боротьби за незалежність, вшанування пам'яті загиблих, розвиток готовності до захисту держави.

Важливу роль у формуванні мілітарної ідентичності відіграють і різноманітні волонтерські ініціативи, які організовуються закладами освіти. Здобувачі вищої освіти беруть участь у зборі коштів для військових та підтримці внутрішньо переміщених осіб, що виховує відчуття співучасті, згуртованості, усвідомлення власного внеску у національний спротив.

Формування мілітарної ідентичності у здобувачів вищої освіти є важливим чинником зміцнення національної безпеки та громадянської свідомості. Інтеграція елементів військової підготовки, національно-патріотичного виховання у навчальний процес сприятиме вихованню свідомої, готової до активної участі у захисті держави молоді.

Список використаних джерел

1. Артеменко А., Батаєва К. Мілітарна ідентичність та соціальна адаптація ветеранів АТО/ООС: монографія. Харків: Вид-во ХГУ «НУА», 2022. 192 с.
2. Лукомська С.О. Формування мілітарної ідентичності підлітків засобами цифрових ігор. Слобожанський науковий вісник. Серія Психологія. 2024, випуск 1. С. 106-110
3. Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 734. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>
4. Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2023 р. № 1322 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1322-2023-%D0%BF#Text>
5. Johansen R. B., Martinussen M. & Kvilvang N. The influence of military identity on work engagement and burnout in the Norwegian army rapid reaction force. Journal of Military Studies, 2015. 6, 1–11. doi:10.1515/jms-2016- 0196